

КИЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ

Мельниченко О. В.

ФІЛОСОФІЯ

Опорний конспект лекцій

КИЇВ-2010

**КИЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор В.Д. Рожок

27 січня 2010 р.

РОЗГЛЯНУТО

На засіданні кафедри
Гуманітарної освіти
Протокол №4
від 15 грудня 2009 р.

СХВАЛЕНО

Науково-методичною
Радою інституту
Протокол № 5
від 24 грудня 2009 р.

Укладач: Мельниченко О.В., професор

ФІЛОСОФІЯ

**Опорний конспект лекцій
для студентів базової освіти з напрямку
бакалаврської підготовки всіх форм навчання**

Київ – 2010 р.

УДК 1(075.8)
ББК 87я73
М 43

Мельниченко О.В.

М 43 **Філософія.** Опорний конспект лекцій для студентів базової освіти з напрямку бакалаврської підготовки всіх форм навчання. К.: ЕКОМЕН, 2010 р. – 156 с.

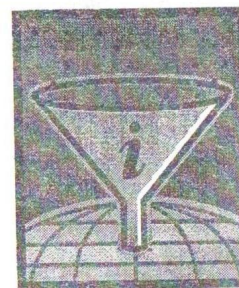
Опорний конспект лекцій складений з метою активізації самостійної роботи студентів над дисципліною, покращення якості візуального сприйняття ними лекційного матеріалу, а також для використання під час підготовки до іспиту.

Зміст опорного конспекту лекцій в логічній послідовності відображає структуру курсу. Кожна тема містить перелік питань, що є обов'язковими для вивчення, подається також короткий виклад змісту цих питань, контрольні питання, питання до іспиту, словник, список рекомендованої літератури.

Укладач: Мельниченко О.В., професор

З М І С Т

Вступ	4
Тема 1. Філософія, її призначення та сенс	5
Тема 2. Проблема людини і світу в історії філософської думки	16
Тема 3. Сучасна філософія XX століття	61
Тема 4. Філософська думка в Україні, її місце в історії світової духовної культури	68
Тема 5. Філософське розуміння світу: буття та матерія як вихідні поняття	80
Тема 6. Проблема свідомості у філософії та науці	87
Тема 7. Діалектика та її альтернативи	95
Тема 8. Природа, людина, практика	101
Тема 9. Наукове пізнання, його рівні, форми та методи	106
Тема 10. Суспільство як предмет пізнання, система, що розвивається	112
Тема 11. Природні засади історії. Проблеми екології	118
Тема 12. Єдність і багатогранність світової історії. Суб'єкти і рушійні сили історичного процесу	122
Тема 13. Поняття суспільного виробництва. Економічна сфера життя суспільства	128
Тема 14. Регулятивні механізми функціонування та розвитку соціуму. Проблеми соціального прогнозування	133
Тема 15. Духовна сфера життя суспільства	141
Тема 16. Сучасна ситуація в розвитку людини	147
Питання з курсу	152
Основна література	155
Додаткова література	155

ВСТУП

Філософія є найважливішою частиною духовної сфери суспільства і розглядається у декількох значеннях:

- по-перше, як абстрактне знання про світ;
- по-друге, як пізнання людини самої себе, свого місця у світі;
- по-третє, як пошук сенсу буття;
- по-четверте, як метод пізнання.

Вивчення філософія сприяє свідомій вибудові життєвої стратегії особистості. Водночас через персональне світосприйняття філософія підносить індивідне буття до рівня буття суспільного, тобто розширює горизонти соціального бачення і культурного виміру людини.

Виходячи зі змісту навчальної дисципліни „Філософія”, даний опорний конспект лекцій побудований на основі вимог державного освітнього стандарту України і покликаний допомогти студентам засвоїти теоретичне знання тем курсу.

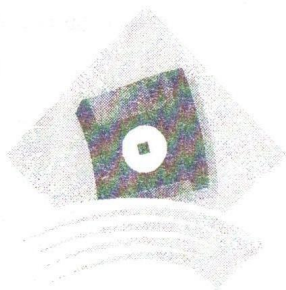
Опорний конспект лекцій складений з метою активізації самостійної роботи студентів над дисципліною, покращення якості візуального сприйняття ними лекційного матеріалу, а також для використання під час підготовки до іспиту.

Дана дисципліна входить до навчальних програм підготовки фахівців усіх економічних спеціальностей, пропонується конспект лекцій може бути корисним для студентів всіх форм навчання.

Зміст опорного конспекту лекцій в логічній послідовності відображає структуру курсу. Кожна розглянута тема містить перелік питань, що є обов'язковими для вивчення, подається також короткий виклад змісту цих питань.

Кожна тема містить перелік питань, що її деталізують, посилання на джерела з наведеного в кінці опорного конспекту лекцій списку літератури.

Особливістю опорного конспекту лекцій є те, що до кожної теми подані структурно-логічні таблиці, що полегшить студентам засвоєння теоретичного матеріалу. Отже опорний конспект лекцій орієнтований на впровадження активних форм навчання.

Тема 1. Філософія, її призначення та сенс. (Філософія як наука).

1. Життєве призначення філософії. (Предмет філософії).
2. Поняття світогляду, його структура та типологія.
3. Філософія як пізнавально-культурний феномен.
4. Співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва. Функції філософії.

КЛЮЧОВІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ:

■ **СВІТОГЛЯД** – сукупність узагальнених уявлень людини про світ, місце людини у світі, підвалини людських взаємин з світом, що виконують функції людського самоусвідомлення та світоорієнтування.

■ **ФІЛОСОФІЯ** – (з давньогрец.: любов до мудрості) – теоретична форма світогляду; особливий рівень мислення, на якому думка усвідомлює себе саму у своєму ставленні до дійсності та шукає абсолютні засади для власної діяльності і самоствердження у світі.

■ **КАТЕГОРІЇ** – (з давньогрец.: демонструю, виявляю) – гранично широкі, узагальнені, вузлові поняття певної галузі знання, сукупність яких окреслює якісну специфіку предмета пізнання даної галузі.

■ **МАТЕРІАЛІЗМ** – ставлення до світу, яке вважає основою, першопричиною світу вічну та нескінченну матерію.

■ **ІДЕАЛІЗМ** – ставлення до світу, яке вважає основою, першопричиною світу ідею, дух, свідомість.

■ **ДІАЛЕКТИКА** – світорозуміння, що передбачає сприйняття світу як такого, що перебуває у русі, потоці змін, зумовлених єдністю та боротьбою внутрішніх протилежностей.

■ **ОБ'ЄКТИВНИЙ** – існуючий незалежно від людської свідомості.

■ **СУБ'ЄКТИВНИЙ** – існуючий залежно від людської свідомості.

■ **ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ, МИСТЕЦТВО** – за Г.Гегелем, три основні форми людської духовно-практичної діяльності, які фіксують три основні властивості людського інтелекту: філософія (наука) уособлює здатність розуміти, мистецтво – здатність переживати дійсність, релігія – здатність відчувати спорідненість людського духу з фундаментальними початками буття.

Питання для самоконтролю:

1. Поясніть розуміння філософії як світогляду на теоретичному рівні.
2. Чим відрізняється релігійний, науковий та міфологічний світогляд?
3. Що складає предмет філософського пізнання?

КИЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Мельниченко Ольга Володимирівна

ФІЛОСОФІЯ

Опорний конспект лекцій
для студентів базової освіти з напрямку
бакалаврської підготовки всіх форм навчання

Підписано до друку 17.02.2010 р. Формат 60×84 1/16.
Папір офсетний. Наклад 100 прим.

Видання надруковано ВКФ "КОМБІ ЛТД".
Свідоцтво про державну реєстрацію
ДК № 459 від 23.05.2001 р.